

SO01 Need to – Stigende udgifter til ambulat alkoholbehandling

[Der er fortsat dialog med Økonomiforvaltningen]

Baggrund

Budgetnotatet er kategoriseret som need to.

Socialforvaltningen har de seneste år oplevet en vedvarende stigning i udgifter til ambulat alkoholbehandling, hvilket har betydet at behovet gentagne gange er blevet løftet som need to ved politiske forhandlinger og på af trods finansiering i de politiske aftaler, har de bevilligede midler ikke været tilstrækkelige til at dække det stadig stigende behov.

På den baggrund blev der i budgetaftale 2022 indskrevet en hensigtserklæring om, at Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen forud for forhandlingerne om overførselssagen 2021/2022 vil genbesøge modellen for opgørelse af merudgifter til alkoholbehandling.

Budgetnotatet bygger således på en ny model for opgørelse af forventede merudgifter til ambulat alkoholbehandling, som medfører et yderligere finansieringsbehov i 2022 på 8,3 mio. kr.

Behovet skyldes en yderligere udgiftsstigning på området end budgetteret i 2022, som skyldes en stigning i antallet af borgere, der benytter ambulat alkoholbehandling i privat regi eller i andre kommuner.

Området har tidligere fået tildelt need-to-midler til at dække merudgifterne som følge af en stadig stigende efterspørgsel på alkoholbehandling. Senest er der givet en varig bevilling på 11,7 mio. kr. i budgetaftalen 2022.

Need to

Budgetnotatet er kategoriseret som need to, da leverandører af alkoholbehandling kan tilbyde ydelser direkte til borgerne uden kommunal visitation, hvis tilbuddet bliver godkendt af Socialtilsynet og indgår samarbejdsaftale med mindst én kommune. Der er ikke noget formkrav til, hvordan en samarbejdsaftale skal se ud, og behandlingstilbuddet kan selv fastsætte serviceniveauet. Socialforvaltningen har derfor ingen mulighed for at styre udgifterne på området, da kommunen er forpligtet til at betale for den ydelse, som bliver leveret.

Hvis budgetnotatet ikke prioriteres, må Socialforvaltningen finde finansieringen inden for egen ramme. Dette vil medføre serviceforringelser på Socialforvaltningens område.

Indhold

Den stigende efterspørgsel på alkoholbehandling og manglen på kommunale styringsmuligheder har ført til en markant udgiftsstigning på området.

Således er de samlede udgifter til køb af ambulat alkoholbehandling steget fra 6,1 mio. kr. i 2016 til 38 mio. kr. i 2021, svarende til en stigning på 622 pct.

Nedenfor i tabel 1 ses udviklingen i aktivitet og enhedspriser for købte pladser hos private leverandører af ambulat alkoholbehandling samt købte pladser på kommunale tilbud.

Tabel 1: Udvikling i aktivitet og enhedspris

		2019	2020	2021
Købte pladser hos private tilbud	Aktivitet (helårspersoner)	248	303	378

	Enhedspris (t. kr.)	84	79	75
Købte pladser på kommunale tilbud	Aktivitet (helårspersoner)	98	135	138
	Enhedspris (t. kr.)	64	66	70

Der har i de seneste år været en aktivitetsstigning på køb af ambulans alkoholbehandling. Der har særligt været en stigning i antallet af købte pladser hos private tilbud, hvor der fra 2019 til 2021 er set en stigning på 34 pct. Private leverandører tilbyder ofte ambulans behandling med et højere serviceniveau, end hvad der traditionelt omfattes af ambulans behandling i kommunale tilbud, og dermed også med en højere takst. Kommunerne har ikke mulighed for at afvise disse betydeligt højere regninger med den gældende lovgivning.

Ambulans alkoholbehandling er en form for behandling af alkoholmisbrug, hvor behandlingen står på, mens borgeren bor hjemme. Behandlingen er tilrettelagt efter individuelle behandlingsbehov og tager i udstrakt grad højde for borgerens evt. arbejde og andre forpligtigelser i hverdagen.

Leverandører af alkoholbehandling kan tilbyde ydelser direkte til borgerne uden forudgående kommunal visitation, hvis leverandøren er godkendt af Socialtilsynet og har indgået samarbejdsaftale med mindst én kommune. Der er ikke noget formkrav til, hvordan en sådan samarbejdsaftale skal se ud, og tilbuddet kan i praksis selv fastsætte serviceniveauet.

Nedenfor i tabel 2 er vist de fem dyreste, private tilbud af ambulans alkoholbehandling baseret på en beregnet dagstakst¹. Til sammenligning var den gennemsnitlige dagstakst for Socialforvaltningens egne tilbud 156 kr. i 2021. Det bemærkes, at der er tale om en beregnet dagstakst, der ikke nødvendigvis afspejler sig i fakturaerne fra det private tilbud. Beregning af det stigende budgetbehov i 2022 tager afsæt i det bogførte forbrug på ambulans alkoholbehandling i 2021, og baserer sig således ikke på de i tabellen anførte dagstakster.

Tabel 2 – Dyreste private tilbud i 2021

Top-5	Dagstakst (kr.)	Aktivitet (helårsborger)	Udgift pr. sted (t. kr.)
1	766	1,7	466
2	492	16,6	2.974
3	391	39,8	5.693
4	238	71,3	6.179
5	223	1,2	101

Med henblik på bedre styring har Socialforvaltningen forsøgt at gå i dialog med både Socialtilsynet og diverse kommuner, som har indgået samarbejdsaftale med forskellige leverandører af alkoholbehandling, ligesom problemstillingen er rejst over for både KL og de relevante ministerier.

Med henblik på bedre styring på området er der i aftale om kommunernes økonomi for 2020 enighed om, at der skal iværksættes et arbejde, der skal munde ud i forslag til, hvordan der sikres bedre sammenhæng mellem kvalitet i tilbuddene, takster og den øvrige hjælp til borgerne. Det ligger pt. ingen konkrete forslag. Socialforvaltningen

¹ Dagstaksten er beregnet ved den samlede udgift til ambulans alkoholbehandling for det konkrete tilbud delt med aktiviteten. Aktivitet er opgjort ved antal behandlingsdage målt i helårsborgere ganget med antal dage i året.

følger i den forbindelse området tæt. Hvis arbejdet ender ud i en reduktion i udgifterne til alkoholbehandling, vil Socialforvaltningen ud fra en konkret beregning tilbagebetale overskydende midler til kommunekassen.

Økonomi

Socialforvaltningen har siden budgetaftale 2020 fået bevilliget et samlet budget på ca. 34,1 mio. kr. til ambulans alkoholbehandling.

Der er sidenhen sket en yderligere efterspørgsel og stigende priser, som medfører en forventet udgiftsstigning på 8,3 mio. kr. mere end forudsat ifm. budget 2022.

Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen har genbesøgt modellen og er enige om, at forventningen til det stigende udgiftsbehov i 2022 beregnes ved en lineær fremskrivning af udgifterne siden juni 2018, hvor der tages udgangspunkt i 50 pct. af den månedlige tilvækst i perioden. Det forventede udgiftsniveau fratrækkes herefter de forventede salgsindtægter, hvor forventningen er, at de samlede indtægter i 2022 ligger på niveau med 2021. Det giver et budgetbehov i 2022 svarende til 8,3 mio. kr.

Denne model er valgt, da den tidligere model for estimering af det fremtidige forbrug har medført en betydelig underfinansiering af forvaltningens udgifter til ambulans alkoholbehandling hvert år i perioden 2019-2021, idet modellen ikke tog tilstrækkeligt højde for den stadige tilvækst i udgifterne siden 2018.

Behovet er af varig karakter, hvorfor den varige udfordring vil blive løftet ifm. budgetforhandlingerne for 2023.

Hvis der på et senere tidspunkt findes en anden løsning på udfordringen, fx som følge af nationale initiativer, og udgifterne derved reduceres, vil de overskydende midler som nævnt tilbageføres til kommunekassen. Problematikken er p.t. en del af regeringens lovprogram, men er endnu ikke blevet fremsat, og der forventes ikke en løsning med virkning for 2022.

Tabel 3 – Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr., 2022 p/l)	Styrings- område	2022	2023	2024	2025	I alt
Udgiftsstigning på ambulant alkoholbehandling	Service	8.300				8.300
Udgifter i alt (netto)		8.500				8.300

Risikovurdering og proces

Der er en risiko for, at merudgifterne i 2022 vil stige ud over det forudsatte estimat for 2022.

De forventede varige udgifter vil blive genberegnet frem mod forhandlingerne om budget 2023.

Tiltaget kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 4 - Udgifter til service

(1.000 kr., 2022 p/l)	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ Udgift (I/U)	2022	2023	2024	2025	I alt
Udgiftsstigning på ambulans alkoholbehandling	SUD	3210 - Udsatte voksne	U	8.300				8.300
Udgifter i alt				8.300				8.300

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel og adresse

Bydele

Bydækkende? (Hvis forslaget er bydækkende sættes kun kryds her) X											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/ Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/ Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		☐
Adresse											

Høring

Ikke relevant.

Tidligere afsatte midler

(1.000 kr., løbende p/l)	2019	2020	2021	2022	2023
Budgetaftale 2019	12.500	12.500			
Overførselssagen 2018-19	3.100				
Budgetaftale 2020		6.430	6.600		
Overførselssagen 2019-20		9.630			
Budgetaftale 2021			22.400	22.400	22.400
Overførselssagen 2020-21			3.800		
Budgetaftale 2022				11.700	11.700
Afsatte midler i alt	15.600	28.560	32.800	34.100	34.100